

O-SS 034

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Information Use for Conducting Theses Writing and Independent Studies by Master's Degree
Students at Faculty of Education, Burapha University

จรัส ศรีลือ (Jumrus Srilue)¹ ทศนา หาญพล (Tassana Hanpol)²

สุทธีวรรณ ตันติโรจนวงศ์ (Suttiwan Tuntirojanawong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศ 2) ศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 3) เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาการศึกษา 4) เปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศ จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 205 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชาการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .967 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาพบว่า ด้านแหล่งสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการที่ใช้บริการระดับมากที่สุดคือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน ด้านประเภทของสารสนเทศพบว่า นิสิตใช้สื่อสิ่งพิมพ์ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รายงานการวิจัย/รายงานประจำปี/รายงานการสัมมนาทางวิชาการ นิสิตใช้สื่อโสตทัศนในระดับปานกลาง ได้แก่ วัสดุกราฟิก เช่น แผนภาพ แผนภูมิ และฐานข้อมูลออนไลน์ที่นิสิตใช้ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ ฐานข้อมูล ThaiLIS (Thai Library Integrated System) และฐานข้อมูล ScienceDirect e-Journal 2) ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตโดยภาพรวมในระดับปานกลาง 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศพบว่า นิสิตที่มีเพศและสาขาวิชาต่างกัน มีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่นิสิตที่มีเพศและสาขาวิชาต่างกันมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การใช้สารสนเทศ การทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ นิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
e-mail: jumrus@go.buu.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ดร. แผนกวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail: tassanastou@gmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. แผนกวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช e-mail:
suttiwan5697@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this survey research were to: 1) study the information use; 2) study the problems of information use for conducting thesis and independent study of master's degree students from Faculty of Education, Burapha University; 3) compare of information use, classified by gender and field of study; and 4) compare the problems of information use, classified by gender and field of study. The samples in this research were 205 enrolling master's degree from Faculty of Education, Burapha University in 2020 academic year, obtained by stratified random sampling based on field of study. The research instrument was a questionnaire with reliability coefficient of .967. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation; t-test, one-way anova, and Scheffe's method of pairwise comparison. The results revealed that 1) the sample groups highly used Burapha University Central Library at Bansaen Campus. Research reports; annual reports; and academic seminar reports were mostly used as information types. They used the audio-visuals at moderate level, such as graphics and charts; meanwhile, the top 3 online databases accessed including other online databases, ThaiLIS and ScienceDirect 2) The overall problems of information use for conducting thesis and independent study amongst the samples were at moderate level. and 3) The comparison results of information use found that the students who had different gender and field of study used information overall non differently, whereas they had the problems of information use statistically significant at .05 level.

Keywords: Information use, Conducting thesis writing, Independent Study, Master's Degree, Students at Faculty of Education, Burapha University

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

บทนำ

พัฒนาการของสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และได้เคลื่อนเข้าสู่ยุคสื่อหลอมรวม (Convergent Media) ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต การสื่อสาร และการเรียนรู้ของผู้คนในสังคม จากข้อมูลของ Internet World Stats ปี พ.ศ. 2558 พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกสาม พันกว่าล้านคน (Internet World Stats, 2015) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารแบบดั้งเดิมในโลกแห่งความเป็นจริงไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโลกเสมือนจริง (Virtual World) ส่งผลให้เกิดยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน และเป็นยุคหลังข้อมูลสารสนเทศ (Post-Information Age) ที่ผู้คนจากทั่วทุกมุมสามารถเข้าถึงสื่อ ได้รับข้อมูลสารสนเทศจำนวนมากผ่านสื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ดังนั้น สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกันและส่งต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (อาภาวรรณ โสภณธรรมรักษ์, 2560) ปัจจุบันแหล่งบริการสารสนเทศ มีหน้าที่รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไว้สำหรับให้บริการ จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการจาก ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ให้เป็นสื่อดิจิทัลเพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึงสารสนเทศได้ง่าย ดังนั้นการจัดบริการข้อมูล สารสนเทศตามแหล่งสารสนเทศที่จัดให้บริการมีข้อมูลจำนวนมาก ทำให้ผู้ใช้ส่วนใหญ่ขาดการคัดกรองเนื้อหา และผู้ใช้อย่าง สามารถเลือกใช้แหล่งสารสนเทศได้ตามความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ ที่เน้นผลิต บุคลากรด้านผู้บริหารการศึกษา ต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนการสอน การพัฒนางาน การตัดสินใจ รวมถึงการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ งานนิพนธ์ และสารนิพนธ์ เพื่อขอจบการศึกษา เพราะฉะนั้น ข้อมูลสารสนเทศที่นำมาอ้างอิงหรือสนับสนุนการตัดสินใจต่างๆ ควรมาจากแหล่งบริการสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือ และควรเลือกแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบันบริการสารสนเทศมากกว่าแหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล หรือแหล่งสารสนเทศ อินเทอร์เน็ตจะทำให้งานวิจัยที่ผลิตได้ทำการศึกษาที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานบริการ สารสนเทศขององค์กรต่อไป

ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญ คือ เป็นแหล่งรวบรวมสรรพวิทยาการต่างๆ ซึ่งใช้ประโยชน์ใน การตอบสนองความต้องการในด้านการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การดำเนินงานของห้องสมุดได้เปลี่ยนรูปแบบไปตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทั้งด้านรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ การเข้าถึงข้อมูล เวลาและสถานที่ที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า แต่อย่างไรแล้วปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ห้องสมุดเป็นสถานที่ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าก็คือ ทรัพยากรสารสนเทศของ ห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศน และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องมีคุณภาพทันสมัย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ การจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ กำหนดให้นิสิตที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต้องทำผลงานวิชาการ คือ ปริญญาโทหลักสูตรแผน ก ต้องทำวิทยานิพนธ์และ หลักสูตรแผน ข ต้องทำสารนิพนธ์ ดังนั้นวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ต้องเป็นผลงานทางวิชาการที่ผลิตในระดับปริญญาโทได้ ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมและเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ มีความถูกต้องตามหลักวิชาการของศาสตร์ในแต่ละสาขาวิชาจนได้ผล การศึกษาที่ครบถ้วนตามกระบวนการของการศึกษา ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย (เสรี ชัดแย้ม, 2556) และมุ่งเน้นผลิต บัณฑิตด้านผู้บริหารการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการวิจัย และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน มีคุณธรรมในการบริหารงานให้เกิดการพัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าของสังคม รวมถึงการเป็นผู้นำและประสานสัมพันธ์กับ สถาบันหรือองค์กร ในการขอจบหลักสูตรการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท ของคณะศึกษาศาสตร์นั้น อาจมีหลายสาเหตุที่ ทำให้ผลิตระดับปริญญาโท ไม่สามารถสำเร็จการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาได้ล่าช้า เช่น ขาดการวางแผนและบริหารเวลาที่ดี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

ทำให้ไม่สามารถนำเสนอวิทยานิพนธ์ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยานิพนธ์เป็นผลงานทางวิชาการชิ้นใหญ่และมีความสำคัญที่จะแสดงสติปัญญา ความรู้ความสามารถในการศึกษาค้นคว้า สังเคราะห์ความรู้ โดยนำความรู้ที่ศึกษาตลอดหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ เพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มตามมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งนิสิตต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด จริงจัง และต่อเนื่อง

จากปัญหาดังกล่าวมีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ ดังนี้ ชัยยศ ปานเพชร (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาในการใช้หนังสือทั่วไป คือ จำนวนหนังสือที่ต้องการศึกษาค้นคว้าน้อย ปัญหาการใช้วิทยานิพนธ์ คือ วิทยานิพนธ์ที่ตรงกับความต้องการมีน้อย และปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการไม่เป็นเอกสารฉบับเต็มทำให้ได้รับข้อมูลไม่ครบตามที่ต้องการ จินห์นิภา แสงสุข (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ด้านระบบสารสนเทศ และด้านบริการ พมลพร ทองโรจน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า และการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า นิสิตมีการใช้สารสนเทศด้านรูปแบบสารสนเทศ และด้านความต้องการเข้าถึงสารสนเทศอยู่ในระดับมาก และณัฐดิณี ชมภูเอี่ยม (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาศิลปการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้สารสนเทศด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ในการค้นหาสารสนเทศ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านนักศึกษาผู้ใช้บริการ จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า นิสิตไม่สืบค้นข้อมูลสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดให้บริการทำให้ได้สารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ และเนื้อหาสารสนเทศที่ได้ไม่ทันสมัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาเรื่อง การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศที่เกิดขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนางาน และปรับปรุงการจัดการบริการสารสนเทศของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาการศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาการศึกษา

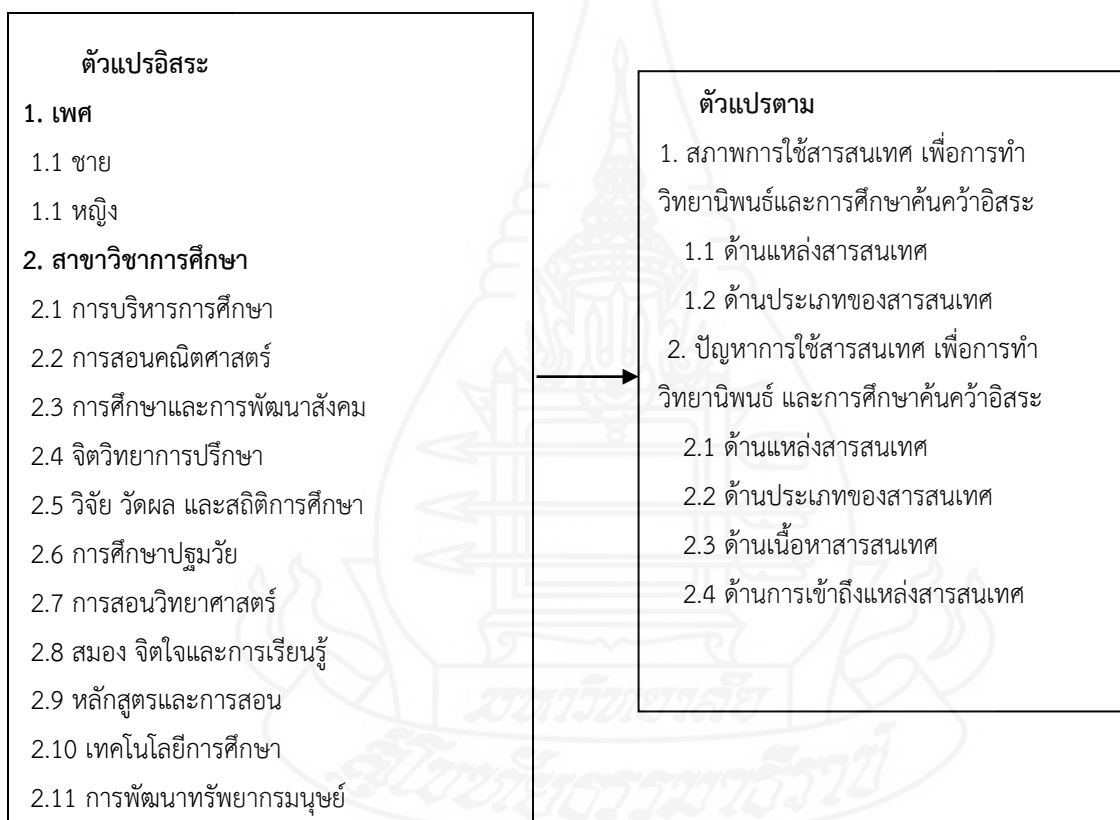

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยของจิณห์นิภา แสงสุข, 2562, ณัฐดินี ชมภูเอี่ยม, 2562, ชัยยศ ปานเพชร เกี่ยวกับสภาพการใช้และปัญหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาโท นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาประกอบด้วย 1) สภาพการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น ด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านประเภทของสารสนเทศ 2) ปัญหาการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านประเภทของสารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ และด้านการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ ดังแสดงใน ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีเพศต่างกันมีสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

2. นิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีสาขาวิชาการศึกษาต่างกัมีสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วยสภาพการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็นด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านประเภทของสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านประเภทของสารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ และด้านการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 440 คน โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกนได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 11 สาขาวิชาการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้สารสนเทศ หมายถึง ภาวะที่เกี่ยวข้องกับการนำสารสนเทศมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยครอบคลุมในเรื่อง สภาพการใช้สารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคในการใช้สารสนเทศของนิสิต ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านประเภทของสารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ และด้านการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ

3. การทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง บทนิพนธ์ที่ใชกระบวนกรวิจัยที่แสดงถึงความรู้เริ่มในการประมวลความรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยมีขอบข่าย ปริมาณ คุณภาพ และความลึกซึ้งของเนื้อหาสาระสูงกว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาปัญหาพิเศษ และภาคินิพนธ์รวมถึงเป็นผลการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำหรับการศึกษาในหลักสูตรแผน ก

4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หมายถึง บทนิพนธ์ กรณีศึกษา สิ่งประดิษฐ์ หรือการวิเคราะห์พัฒนาระบบงานที่ใช้วิธีการวิจัยที่แต่ละคนจะต้องทำเพื่อเป็นงานส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท และหลักสูตรประกาศนียบัตร โดยทั่วไปในการศึกษาค้นคว้าอิสระและการศึกษาปัญหาพิเศษ สารนิพนธ์ มีขอบข่าย ปริมาณ คุณภาพ และความลึกซึ้งของเนื้อหา น้อยกว่าวิทยานิพนธ์ และเป็นผลการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำหรับการศึกษาในหลักสูตรแผน ข

5. นิสิต หมายถึง นิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 11 สาขาวิชาการศึกษา ได้แก่ 1) การบริหารการศึกษา 2) การสอนวิทยาศาสตร์ 3) การสอนคณิตศาสตร์ 4) สมอง จิตใจและการเรียนรู้ 5) การศึกษาและการพัฒนาสังคม 6) หลักสูตรและการสอน 7) จิตวิทยาการปรึกษา 8) เทคโนโลยีการศึกษา 9) วิจัย วัฒนผล และสถิติการศึกษา 10) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 11) การศึกษาปฐมวัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 440 คน โดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกนได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 11 สาขาวิชาการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ปีที่ศึกษา สาขาวิชาการศึกษา ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สารสนเทศ เพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คำถามจำแนกเป็น 2 หัวข้อ คือ สภาพการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ และด้านประเภทของสารสนเทศ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศ จำแนกเป็น 4 หัวข้อ คือ ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านประเภทของสารสนเทศ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ และการเข้าถึงสารสนเทศ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และนำมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.0

3.2 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยทดลองใช้แบบสอบถามกับนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างจริง และนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ทั้งฉบับเท่ากับ .967

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google form) และทางอีเมล (E-mail) ไปยังนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2563 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ สำหรับที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้กำหนดไว้ที่ระดับ .05

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 205 คน เป็นเพศชาย จำนวน 53 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.85) เพศหญิง จำนวน 152 คน (คิดเป็นร้อยละ 74.15)

2. สภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า

1) นิสิตใช้แหล่งสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการมากที่สุด คือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน รองลงมาคือ การใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี และการใช้บริการห้องสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

2) นิสิตใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ มากที่สุดคือ ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ ศูนย์สารสนเทศสมาคม และองค์กรต่างๆ ของรัฐ และศูนย์สารสนเทศ สมาคม และองค์กรต่างๆ ของเอกชน

3) นิสิตใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุดคือ รายงานการวิจัย/รายงานประจำปี/รายงานการสัมมนาทางวิชาการ รองลงมาคือ วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/ดุชนิพนธ์ วารสารวิชาการ และหนังสือ/ตำรา

4) นิสิตใช้สารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดคือ วัสดุกราฟิก เช่น แผนภาพ แผนภูมิ รองลงมาคือ วิดีทัศน์ เช่น เทปวีดิทัศน์ แผ่นวีดิทัศน์

5) นิสิตใช้สารสนเทศประเภทฐานข้อมูลออนไลน์มากที่สุดคือ ฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ นอกเหนือจากที่สอบถาม เช่น ฐานข้อมูล ERIC (Education Resources Information Center) เป็นต้น รองลงมาคือ ThaiLIS (Thai Library Integrated System) เป็นฐานข้อมูลฉบับเต็มที่รวบรวมวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย บทความวิชาการ ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และScienceDirect e-Journal เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. ผลการศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัญหาการใช้ด้านแหล่งสารสนเทศของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ ระเบียบการใช้บริการของแหล่งสารสนเทศมีความเข้มงวด รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศที่ต้องการอยู่ห่างไกล นิสิตไม่ทราบแหล่งค้นหาสารสนเทศที่ต้องการสืบค้น และการยืมระหว่างห้องสมุดไม่มีความสะดวก

2) ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์ของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/ดุชนิพนธ์ ที่มีให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ รองลงมาคือ วารสารวิชาการ/วารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการไม่มีให้บริการในห้องสมุด

3) ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ วัสดุกราฟิกที่มีให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ รองลงมาคือ แผ่นซีดี-รอม ที่มีให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

4) ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านฐานข้อมูลออนไลน์ของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีให้บริการไม่เป็นเอกสารฉบับเต็ม รองลงมาคือ คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลไม่เชื่อมโยงหรือครอบคลุมกับเนื้อหาที่ต้องการ จำนวนฐานข้อมูลออนไลน์ที่ให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ

5) ปัญหาการใช้ด้านเนื้อหาสารสนเทศของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาสารสนเทศไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่ต้องการ รองลงมาคือ เนื้อหาสารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการ เนื้อหาสารสนเทศไม่ทันสมัย และเนื้อหาสารสนเทศไม่มีประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

6) ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ ระบบเครือข่ายไม่มีความเร็วเพียงพอในการใช้งาน รองลงมาคือ แอปพลิเคชันไม่ทันสมัย

7) ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านผู้ให้บริการของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ ผู้ให้บริการไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศ รองลงมาคือ การค้นหาทรัพยากรสารสนเทศบนชั้นเข้าถึงได้ยาก ผู้ให้บริการไม่มีทักษะในการสืบค้นสารสนเทศ ผู้ให้บริการไม่เคยเข้ารับการอบรมการใช้แหล่งสารสนเทศ และแหล่งค้นหาสารสนเทศเข้าถึงได้ยาก

8) ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านผู้ให้บริการของนิสิตที่พบมากที่สุดคือ ผู้ให้บริการไม่แนะนำการใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศ รองลงมาคือ ผู้ให้บริการมีเวลาจำกัดในการให้คำปรึกษา ผู้ให้บริการขาดความใส่ใจในการให้บริการ และผู้ให้บริการตอบข้อซักถามไม่ตรงประเด็น

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ และสาขาวิชาการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ พบว่า นิสิตเพศชายมีสภาพการใช้สารสนเทศมากกว่านิสิตเพศหญิง

2) นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ พบว่า โดยนิสิตเพศชายมีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านิสิตเพศหญิง

3) นิสิตที่มีสาขาวิชาการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อสื่อดิจิทัลและฐานข้อมูลออนไลน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษามีสภาพการใช้สารสนเทศมากกว่านิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาอื่นๆ

4) นิสิตที่มีสาขาวิชาการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4.4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อสื่อดิจิทัล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษามีปัญหาการใช้สารสนเทศมากกว่านิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาอื่น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 แหล่งสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตใช้แหล่งสารสนเทศที่มหาวิทยาลัยจัดให้บริการมากที่สุด คือ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน อาจเป็นเพราะปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ที่วิทยาเขตบางแสนเป็นหลัก จึงทำให้นิสิตเดินทางมาเรียนที่จังหวัดชลบุรี ประกอบกับสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน มีการให้บริการด้านสารสนเทศที่ครบวงจรและทันสมัย ทั้งในรูปแบบออนไลน์และการใช้บริการ จึงทำให้นิสิตใช้บริการสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน มากที่สุด

1.2 แหล่งสารสนเทศอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ มากที่สุดคือ ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย อาจเป็นเพราะนิสิต ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน และมีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตและการสืบค้นออนไลน์ จึงนิยมใช้การสืบค้นผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ประกอบกับห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จึงทำให้มีความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ

1.3 นิสิตใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุดคือ รายงานการวิจัย/ รายงานประจำปี/ รายงานการสัมมนาทางวิชาการ อาจเป็นเพราะข้อมูลดังกล่าว เป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย มีความน่าเชื่อถือ และสะดวกต่อการใช้งาน จึงทำให้นิสิตเลือกใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุด

1.4 นิสิตใช้สารสนเทศประเภทสื่อโสตทัศนภาพมากที่สุดคือ วัสดุกราฟิก เช่น แผนภาพ แผนภูมิ อาจเป็นเพราะปัจจุบันข้อมูลประเภทวัสดุกราฟิก แผนภาพ หรือแผนภูมิต่างๆ เป็นการสรุปข้อมูลให้ง่ายต่อการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจ เหมาะกับการใช้เป็นภาพประกอบ หรือการสรุปผลเพื่อนำเสนอข้อมูลวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐดิณี ชมภูเอี่ยม (2562) พบว่า นักศึกษาใช้สื่อโสตทัศนวัสดุที่นักศึกษาใช้ในระดับมาก คือ รูปภาพ และภาพถ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับด้านจิตกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ จึงจำเป็นต้องใช้สารสนเทศประเภทสื่อโสตทัศนภาพมากที่สุด

1.5 นิสิตใช้สารสนเทศประเภทฐานข้อมูลออนไลน์มากที่สุดคือ ฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ นอกเหนือจากที่สอบถาม เช่น ฐานข้อมูล ERIC (Education Resources Information Center) เป็นต้น อาจเป็นเพราะนิสิตใช้ฐานข้อมูลที่มีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ตนเองศึกษา หรือใช้ฐานข้อมูลที่สาขาวิชาการศึกษาค้นคว้าให้บริการ จึงทำให้นิสิตใช้ฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ มากกว่าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดไว้ให้บริการ

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ปัญหาการใช้ด้านแหล่งสารสนเทศของที่นิสิตพบมากที่สุดคือ ระเบียบการให้บริการของแหล่งสารสนเทศมีความเข้มงวด อาจเป็นเพราะห้องสมุดทางมหาวิทยาลัยมีการจำกัดสิทธิ์ของผู้ใช้บริการในการเข้าถึงสารสนเทศ เพื่อเป็นการป้องกันความปลอดภัยของข้อมูล เนื่องจากแหล่งสารสนเทศบางประเภทมีการจัดซื้อในราคาสูง เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

จึงต้องจำกัดการเข้าถึงการใช้ข้อมูลเฉพาะอีเมลของมหาวิทยาลัยเพียงเท่านั้น และเพื่อเป็นการรักษาประโยชน์ของนิสิตของมหาวิทยาลัยบูรพา

2.2 ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์ที่นิสิตพบมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/ดัชนีนิพนธ์ ที่มีให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ อาจเป็นเพราะนิสิตไม่ทราบวิธีการเข้าถึงและสืบค้นประเภทของสารสนเทศที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดให้บริการ จึงทำให้นิสิตไม่สามารถค้นหาวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาทันสมัยได้ตามความต้องการ

2.3 ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านสื่อโสตทัศนที่นิสิตพบปัญหามากที่สุด คือ วัสดุกราฟิกที่มีให้บริการไม่ตรงกับความต้องการ อาจเพราะวัสดุกราฟิก เช่น แผนภาพ แผนภูมิ หรือสื่ออินโฟกราฟิก ไม่ได้รับความนิยม และข้อมูลส่วนใหญ่อาจมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการ อีกทั้ง อุปกรณ์แล้วเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่รองรับการเปิดใช้งาน แต่ควรจัดเป็นห้องฉายภาพ หรือฟลิพชาร์ต เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้กับนิสิตรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

2.4 ปัญหาการใช้ประเภทของสารสนเทศด้านฐานข้อมูลออนไลน์นิสิตพบปัญหามากที่สุด คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีให้บริการไม่เป็นเอกสารฉบับเต็ม อาจเป็นเพราะปัจจุบันฐานข้อมูลออนไลน์มีลิขสิทธิ์ ซึ่งทางห้องสมุดไม่ได้จัดซื้อของบริษัทที่จัดจำหน่ายทั้งหมด เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง นิสิตอาจจะต้องสอบถามกับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ เพื่อที่จะได้แนะนำวิธีการสืบค้นเอกสารฉบับเต็มให้กับนิสิต หรือหากสืบค้นแล้วพบว่าไม่มีข้อมูล นิสิตสามารถเสนอชื่อฐานข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเพื่อจัดซื้อเข้าห้องสมุดต่อไปได้

2.5 ปัญหาการใช้ด้านเนื้อหาสารสนเทศที่นิสิตพบมากที่สุด คือ เนื้อหาสารสนเทศไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่ต้องการ อาจเป็นเพราะบางสาขาวิชาที่นิสิตศึกษาเป็นสาขาวิชาเฉพาะทาง จึงทำให้ไม่สามารถค้นหาข้อมูลที่เป็นฉบับเต็มได้ ข้อมูลที่ใช้อ้างอิงต้องเป็นงานวิจัยของต่างประเทศ และทันสมัย เช่น สาขาวิชาสมอง จิตใจและการเรียนรู้ งานวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์บางเรื่องไม่สามารถเผยแพร่ให้ผู้อื่นศึกษาได้ และอาจเป็นเพราะฐานข้อมูลมีราคาสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลพร ทองโรจน์ (2562) ที่พบว่า ปัญหาด้านเนื้อหาสารสนเทศไม่ทันสมัย และเนื้อหาไม่ตรงความต้องการ

2.6 ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนิสิตมีปัญหามากที่สุด คือ ระบบเครือข่ายไม่มีความเร็วเพียงพอในการใช้งาน อาจเป็นเพราะบางช่วงเวลามีจำนวนผู้ใช้งานระบบเครือข่ายเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา จึงทำให้บางช่วงเวลาเกิดปัญหาติดขัดต่อการใช้งาน

2.7 ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านผู้ให้บริการที่นิสิตมีปัญหามากที่สุด คือ ผู้ให้บริการไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศ อาจเป็นเพราะนิสิตไม่ทราบวิธีการสืบค้นของแหล่งสารสนเทศ ดังนั้น นิสิตควรเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของห้องสมุด และแหล่งบริการสารสนเทศ หรือศึกษาจากคู่มือการให้บริการของห้องสมุด และแหล่งบริการสารสนเทศ ที่ทางห้องสมุดได้จัดทำไว้หลากหลายรูปแบบ

2.8 ปัญหาการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้านผู้ให้บริการที่นิสิตมีปัญหามากที่สุด คือ ผู้ให้บริการไม่แนะนำการใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศ อาจเป็นเพราะในแต่ละวันมีนิสิตมาใช้บริการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นจำนวนมาก จึงอาจทำให้การให้บริการ หรือการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ดูแลได้ไม่ทั่วถึง

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศและสาขาวิชาการศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

3.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการใช้สารสนเทศด้านสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายนิยมศึกษาข้อมูลจากรายงานการวิจัย/รายงานประจำปี/รายงานการสัมมนาทางวิชาการ มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่นิสิตเพศหญิงนิยมศึกษาข้อมูลจากวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ ยูเดชกุล (2561) ที่พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกันมีการใช้สารสนเทศเพื่อบริหารจัดการสารสนเทศเพื่อการทำภาคนิพนธ์โดยรวมแตกต่างกันเป็นรายด้าน

3.2 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตส่วนใหญ่มีทักษะการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิณห์นิภา แสงสุข (2562) ที่พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยการเมืองการปกครองที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างกัน

3.3 นิสิตที่มีสาขาวิชาการศึกษาต่างกัน มีสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสื่อโสตทัศนและฐานข้อมูลออนไลน์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความหลากหลายของข้อมูลและจำนวนของข้อมูล เนื้อหาของแต่ละสาขาวิชาการศึกษาที่นิสิตศึกษามีความแตกต่างกัน จึงทำให้มีการใช้สารสนเทศด้านสื่อโสตทัศนและฐานข้อมูลออนไลน์แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐดิณี ชมภูเอี่ยม (2562) ที่พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกันในบางด้าน ได้แก่ นักศึกษาคณะจิตวิทยาปริชิตมากรรมและภาพพิมพ์ใช้ช่องทางในการแสวงหาสารสนเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ และใช้แหล่งสารสนเทศมากกว่านักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์

3.4 นิสิตที่มีสาขาวิชาการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ และการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และด้านสื่อโสตทัศน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคการสืบค้นข้อมูลของนิสิตแต่ละคนมีความไม่เหมือนกัน จึงทำให้นิสิตแต่ละสาขาวิชาการศึกษาที่มีการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศ ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่อโสตทัศน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิณห์นิภา แสงสุข (2562) ที่พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยการเมืองการปกครองมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมี 3 ลำดับที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สารสนเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการ สารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ และไม่พบหนังสือในชั้นวาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านแหล่งสารสนเทศ นิสิตมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเนื่องจากนิสิตไม่ทราบการให้บริการของห้องสมุดแต่ละแห่ง ดังนั้นห้องสมุดควรจัดฝึกอบรมการใช้ห้องสมุดและการสืบค้นสารสนเทศให้กับนิสิตเพื่อให้เข้าถึงแหล่งสารสนเทศได้ง่ายและควรจัดทำคู่มือการใช้งานให้ครอบคลุมทุกด้าน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางเพื่อให้นิสิตทราบอย่างทั่วถึง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

2. ด้านประเภทของสารสนเทศ นิสิตมีปัญหาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์โดยส่วนใหญ่สืบค้นข้อมูลแล้วได้เอกสารไม่เป็นฉบับเต็ม ดังนั้น ห้องสมุดควรสำรวจความต้องการของนิสิตและจัดซื้อฐานข้อมูลออนไลน์ที่เป็นเอกสารฉบับเต็มเพิ่มมากขึ้น รวมถึงจัดอบรมการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ให้กับนิสิตทุกสาขาวิชาการศึกษา เพื่อให้นิสิตมีทักษะ เทคนิคในการค้นหาข้อมูล และได้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของนิสิต

3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นิสิตมีปัญหาในการเข้าถึงสารสนเทศเนื่องจากระบบเครือข่ายไม่มีความเร็วเพียงพอในการใช้งาน ทำให้ไม่สะดวกในการสืบค้นข้อมูล ดังนั้น ห้องสมุดควรสำรวจจุดที่ให้บริการเครือข่ายที่ไม่มีความรวดเร็วและปรับปรุงโดยการติดตั้งจุดสัญญาณเครือข่ายเพิ่มมากขึ้นและให้เพียงพอต่อการใช้งานของนิสิต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ทุกคณะของมหาวิทยาลัยบูรพา โดยเพิ่มเครื่องมือการวิจัยให้ครอบคลุมมากขึ้น นอกจากแบบสอบถามอาจใช้การสัมภาษณ์ร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น และให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหรือผู้ที่เกี่ยวข้องพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล วรรณยุวเดชกุล. (2561). การศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา : กรณีศึกษา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- เสรี ชัดแย้ม. (2556). คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และดุชนีพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จินห์นิภา แสงสุข. (2562). “การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง”. วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 12(2), 556-572.
- ชัยยศ ปานเพชร. (2551). การใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐดิณี ชมภูเอี่ยม (2562). การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาศิลปการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- พมลพร ทองโรจน์. (2562). “การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา : กรณีศึกษาวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม”. วารสารการเมืองการปกครอง, 9(1), 25-38.
- อภาวรรณ โสภณธรรมรักษ์. (2560). รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://www.thaihealth.or.th/Content/39075-> สืบค้น 23 มีนาคม 2562

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 11

The 11th STOU National Research Conference

Lim, W. M. (2015). The influence of internet advertising and electronic word of mouth on consumer perceptions and intention: some evidence from online group buying. *Journal of Computer Information Systems*, 55(4), 81-89.

